

базою розподілу, оскільки в таких умовах виробництва роль виробничих робітників зводиться до функції обслуговування технологічного процесу. Таким чином, використання цієї бази розподілу призводить до неправильного обчислення собівартості, до помилок при визначенні рівня рентабельності та до зменшення ефективності управління витратами.

З метою забезпечення точності віднесення витрат на собівартість молочної продукції доцільніше розподіляти загальновиробничі витрати пропорційно до коефіцієнта-верстатогодин роботи обладнання при виготовленні продукції, тобто базою розподілу обирати витрати на утримання, експлуатацію та ремонт обладнання.

Четвертий рівень передбачає відображення в обліку загальновиробничих витрат. Враховуючи змінну та постійну складову загальновиробничі витрати можна обліковувати на в розрізі наступних аналітичних рахунків: №9111 «Змінні витрати на утримання та експлуатацію обладнання», №9112 «Постійні витрати на утримання та експлуатацію обладнання», №9121 «Інші змінні загальновиробничі витрати» та №9122 «Інші постійні загальновиробничі витрати» [5].

Висновки

Проаналізувавши вищенаведене, можна констатувати, що особливості молокопереробного виробництва обумовлюють

можливість застосування чотирирівневої моделі розподілу загальновиробничих витрат, яка дозволяє максимально наблизити показник фактичної собівартості до більш реального його значення. Однак нагальність проблеми розподілу загальновиробничих витрат між окремими видами продукції є гострою і потребує всебічного вивчення особливостей технологічного процесу виробництва продукції, рівня організації праці робітників, характеру виготовленої продукції тощо.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. №318 (зі змінами та доповненнями).
2. Helmkamp John G. Managerial accounting. – 2 and ed. – New York etc.: Wiley, 1990. – XV. – 826 с.
3. DeCoster Don T., Schafer Eldon L., Ziebel Mary T. Management accounting: A decision emphasis. – 4th ed. – New York etc.: Wiley, 1988. – 681 с.
4. Івашкевич В.Б. Проблемы учета и калькулирования себестоимости продукции. – М.: Финансы, 1974. – 159 с.
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.11.99 р. №291 (зі змінами та доповненнями).

Т.А. ГОГОЛЬ,
докторант, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Особливості обліку, оподаткування і звітності підприємств малого бізнесу в Англії

У статті розглянуто особливості ведення обліку, складання звітності та формування податкової бази для розрахунку і сплати податків в Англії для суб'єктів малого підприємництва різних організаційно-правових форм ведення бізнесу.

Ключові слова: суб'єкти малого підприємництва, бухгалтерський облік, оподаткування, звітність, амортизація, прибуток, податок.

В статье рассмотрены особенности ведения учета, составления отчетности и формирования налоговой базы для расчета и уплаты налогов в Англии субъектами малого предпринимательства различных организационно-правовых форм ведения бизнеса.

Ключевые слова: субъекты малого предпринимательства, бухгалтерский учет, налогообложение, отчетность, амортизация, прибыль, налог.

The features of accounting, reporting and forming the tax base for calculation and payment of taxes in the UK

small business entities of various legal forms of doing business.

Постановка проблеми. Малий бізнес відіграє важливу роль у вирішенні економічних і соціальних завдань у сучасних умовах господарювання, є найменш витратним видом діяльності для створення нових робочих місць, розширення асортименту продукції, товарів та послуг, а також являє собою стабільне джерело податкових надходжень розвинених країн. Одним із видів державної підтримки сектору малого бізнесу являється регулювання системи обліку і оподаткування, що проявляється у вигляді запровадження особливих спрощених механізмів ведення обліку, складання податкової і фінансової звітності, визначення податкової бази, розрахунку і сплати податків. Проблеми організації обліку та оподаткування малого бізнесу періодично розглядаються в процесі реформування національної системи бухгалтерського обліку та податкової реформи, однак залишаються актуальними та невирішеними, що потребує всебічного аналі-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

зу світового досвіду регулювання системи обліку, оподаткування, звітності суб'єктів малого підприємництва з метою трансформації українського законодавства з урахуванням вимог міжнародних стандартів та законодавства Європейського Союзу.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Вагомий внесок у дослідження проблем реформування та трансформації національної системи бухгалтерського обліку відповідно до вимог ринкової економіки та МСФЗ, удосконалення методики бухгалтерського обліку, оподаткування та звітності для суб'єктів малого підприємництва зробили вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема В.В. Бабич, Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Вербицька, Т. Григор'єва, Н.О. Гура, Л.Г. Ловінська, Т.Г. Мельник, Е.П. Милявська, М.Г. Михайлов, Т.М. Моторина, Л.І. Полятикіна, Є.І. Свидерський, В.В. Сопко, О.П. Славкова, О.І. Жабін та інші. Враховуючи значні теоретичні розробки, проблеми удосконалення методики бухгалтерського обліку, оподаткування та звітності малого бізнесу в Україні досі залишаються актуальними.

Метою статті є аналіз факторів впливу на побудову системи обліку, оподаткування та звітності суб'єктів малого підприємництва, визначення основних видів податків та механізм їх розрахунку, особливості ведення обліку, складання фінансової і податкової звітності суб'єктів малого підприємництва різних організаційно-правових форм в Англії.

Виклад основного матеріалу. Дослідження облікових систем більшості розвинених країн дозволяє виділити дві основні моделі обліку і оподаткування: континентальна та англо-американська.

У країнах з континентальною моделлю обліку (Німеччина, Швеція, Бельгія, Іспанія, Італія, Швейцарія, Японія) бухгалтерський та податковий облік співпадають, сума бухгалтерського прибутку незначним чином відрізняється від прибутку для цілей оподаткування. Система фінансового обліку в таких країнах орієнтується на задоволення фіскальних по-

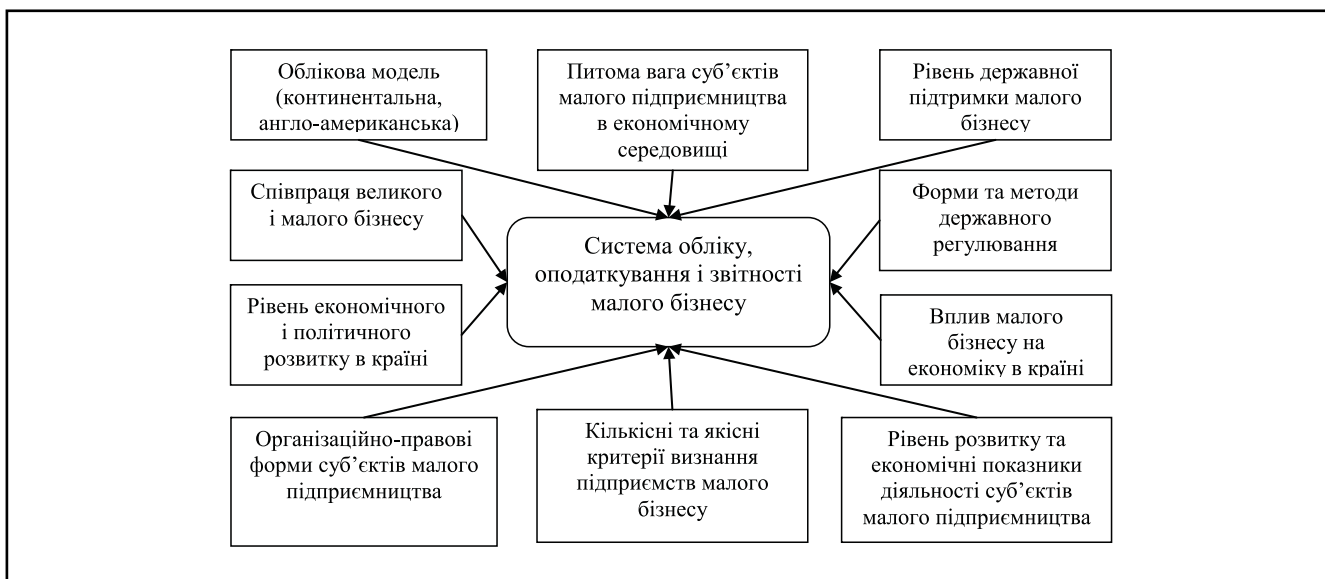
треб держави, а регулювання методології обліку здійснюється на державному рівні.

У країнах з англо-американською моделлю обліку (США, Англія, Австрія, Канада, Нідерланди) сума бухгалтерського прибутку принципово відрізняється від прибутку для цілей оподаткування. В цих країнах здійснюється паралельне ведення фінансового і податкового обліку, фінансова звітність орієнтована на широке коло користувачів, облікові правила, принципи і стандарти розробляються професійними організаціями бухгалтерів. В Англії фінансова інформація насамперед спрямована на інформаційні потреби інвесторів, кредиторів та акціонерів, а першочерговими критеріями якості звітної інформації виступають їх корисність при прийнятті рішень, достовірність та неупередженість. В Англії правила оподаткування та ведення обліку і формування звітності повністю відокремлені та встановлюються різними органами. Податкова звітність розглядається як самостійне джерело інформації і не залежить від показників фінансової звітності, що змушує підприємства вести два паралельних види обліку.

Основні причини формування різних поглядів до розвитку обліку і оподаткування закладені історично і пов'язані із соціально-економічними, політичними та географічними факторами, а використання конкретної моделі зумовлено історією становлення облікової системи та сучасною політикою оподаткування кожної країни. Однак навіть у межах однієї моделі існує багато варіантів обліку в рамках загальноприйнятої бухгалтерської методології, що не могло не позначитися на формуванні особливостей обліку, оподаткування і звітності, в тому числі у сфері малого бізнесу.

Крім впливу конкретної моделі обліку на організацію системи обліку, оподаткування і звітності суб'єктів малого підприємства важливу роль відіграє значна кількість інших факторів, які наведено на рисунку.

Вплив великої кількості зовнішніх та внутрішніх факторів на побудову системи обліку, оподаткування і звітності свід-

Вплив факторів на побудову системи обліку, оподаткування та звітності малого бізнесу

чить про наявність різноманітних форм, методів та механізмів формування системи обліку і оподаткування малого бізнесу в різних країнах та неможливість застосування діючої системи конкретної країни або окремих її елементів в системі обліку і оподаткування іншої країни.

Малий бізнес як окремий сектор економіки займає особливе місце в економічному середовищі та державному регулюванні, має відмінності у веденні бухгалтерського обліку, податковому регулюванні, складанні фінансової і податкової звітності, що в більшості країн проявляється у застосуванні особливих пільгових та спрощених механізмів ведення обліку, складання звітності та розрахунку і сплати податків. Існуюча міжнародна практика обліку, оподаткування і звітності суб'єктів малого підприємництва свідчить про використання таких основних підходів:

1) введення спеціальних пільг по окремим податкам для малих підприємств в разі застосування єдиної податкової системи для всіх підприємств з веденням бухгалтерського обліку і складання звітності на загальних підставах;

2) введення особливих режимів оподаткування, обліку і звітності для підприємств малого бізнесу.

Використання загального режиму оподаткування зумовлює сплату всіх встановлених податків і зборів суб'єктами малого підприємництва, однак передбачає цілий ряд пільг та податкових стимулів, основними з яких є прогресивне оподаткування прибутку, спрощені вимоги до ведення обліку, розрахунку податків та складання податкової і фінансової звітності, податкові канікули. Такий режим оподаткування базується на принципі нейтральності до підприємств різних організаційно-правових форм та розмірів, однак використовує найменше інструментів стимулювання розвитку суб'єктів малого підприємництва, що є найменш ефективним в разі проведення цілеспрямованої політики в області регулювання даного сектору економіки.

Одна з найбільших податкових пільг для малого бізнесу, яка використовується практично в усіх розвинених країнах світу, пов'язана з оподаткуванням прибутку у вигляді застосування прискорених методів амортизації, зниження ставок податку на прибуток, встановлення додаткових вирахувань для зниження бази оподаткування, надання податкового кредиту на пільгових умовах, пільгове оподаткування доходів, які використовуються на розширення бізнесу та ін.

Пільгове оподаткування ПДВ для малого бізнесу пов'язано із виокремленням неоподатковуваного обсягу продажів, спрощенням розрахунку ПДВ, відсутністю авансових платежів, змінами строків надання податкових декларацій, спрощенням форм податкової звітності.

Особливий спрощений режим оподаткування передбачає звільнення від сплати деяких податків і зборів (наприклад, ПДВ), спрощення порядку складання звітності та заміна сплати деяких податків сплатою єдиного податку. Такий спрощений режим оподаткування, обліку та звітності спрямований на стимулювання розвитку діяльності суб'єктів ма-

лого бізнесу, максимальне спрощення взаємовідносин платників податків з бюджетом і контролюючими органами та отримання значної економії за рахунок зниження податкового тягаря та управлінських витрат.

Розглянемо детальніше особливості обліку, оподаткування і звітності малого бізнесу Англії.

В Англії відсутній особливий режим оподаткування для суб'єктів малого підприємництва, що передбачає ведення повного бухгалтерського обліку всіма зареєстрованими суб'єктами господарювання з метою розрахунку прибутку для цілей оподаткування. Однак існує ряд спеціальних положень, які дозволяють спростити процедуру обліку і звітності, використовувати касовий метод обліку, здійснювати вирахування витрат на інвестиції, звільняти від авансових платежів за податками та ін.

В Англії найбільша кількість малих форм підприємницької діяльності створюються у вигляді товариств з обмеженою відповідальністю, партнерств та самозайнятих осіб, які підпорядковуються таким же правилам обліку і звітності, як і інші платники податків, хоча і мають незначні винятки у вигляді спрощених вимог до звітності у вигляді заповнення лише річної податкової декларації з розрахунком суми прибутку і податку на прибуток.

Малі підприємства в Англії сплачують податок на прибуток, ПДВ, гербовий збір, податок на приріст капіталу, податок на страхування, прибутковий податок.

В Англії податковий і фінансовий рік відрізняється від загальноприйнятого в Україні – починається з 1 квітня поточного року і закінчується 31 березня наступного року. Це необхідно враховувати в разі зміни податкових ставок і пільгових умов оподаткування та ведення обліку. Наприклад, компанія розпочала свій бізнес 1 серпня 2011 року, що є початком її фінансового року, який закінчується 31 липня 2012 року, що передбачає перші 243 дні фінансового року оцінювати за правилами 2010/2011 року, а наступні 122 дні оцінювати за правилами 2011/2012 року, що впливає на механізм розрахунку і суму податків підприємства.

Прибуток підприємств завжди є об'єктом оподаткування, однак для малих підприємств створюють особливі умови оподаткування прибутку, що в більшості промислово розвинених країнах проявляється у вигляді застосування більш низької ставки податку на прибуток. Розрахунок суми прибутку в Англії здійснюється на основі фінансової звітності, хоча бухгалтерський і оподатковуваний прибуток відрізняються.

Для розрахунку податків і зборів компанії та самозайняті особи ведуть облік продажів та виторгу згідно загальноприйнятих стандартів бухгалтерського обліку та складають звіт про прибутки і збитки. У звіті виокремлюють доходи від продажу та від інших видів діяльності (відсотки, продаж обладнання, доходи від оренди та ін.), а також витрати, які було здійснено протягом звітного періоду (собівартість реалізованої продукції, комерційні витрати та вартість обладнання, яке було придбано або надано в оренду для довгострокового використання).

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для ТОВ та партнерств, членом якого є компанії з обмеженою відповідальністю, законодавством вимагається обов'язкове складання звіту про прибутки і збитки кожного фінансового року з представленням його у Реєстраційну палату, а для самозайнятих осіб та партнерств не вимагається обов'язкове складання звіту про прибутки і збитки, однак вимагається ведення належного обліку для заповнення податкової декларації.

Для підтвердження доходів і витрат власники бізнесу мають зберігати бухгалтерські книги, квитанції, рахунки-фактури не менше п'яти років (для самозайнятих підприємців) та 6 років (для ТОВ або партнерств) [1] з метою заповнення податкової декларації та можливості перевірки правильності визначення отриманих знижок, пільг, збитків та суми амортизаційних відрахувань.

Прибуток для цілей оподаткування є більш ширшим поняттям, ніж бухгалтерський прибуток та включає більше елементів, які не відображаються у фінансовій звітності для розрахунку бухгалтерського прибутку, а саме:

- 1) амортизація;
- 2) витрати на розваги;
- 3) штрафи за незаконні дії;
- 4) сплата боргів;
- 5) витрати капітального характеру.

Для розрахунку суми податку на прибуток з метою уникнення помилок необхідно виконати послідовні дії [2]:

1. Розрахувати суму амортизаційних відрахувань, що була списана з рахунків бухгалтерського обліку за звітний період.

2. Врахувати суму щорічної інвестиційної допомоги, яку дозволено вирахувати з бази оподаткування, що використовується замість амортизації.

3. Сформувати базу оподаткування з урахуванням амортизації та інших відрахувань, сум допомоги, збитків минулих років та ін.

4. Визначити суму податку, помноживши оподатковуваний прибуток на ставку податку на прибуток.

5. Відняти суму граничної знижки, яка надається суб'єктам господарювання з річним прибутком в межах від 300 тис. до 1500 тис. фунтів стерлінгів для зменшення суми податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету.

Насамперед після визначення прибутку за показниками фінансової звітності необхідно скоригувати прибуток для цілей оподаткування з урахуванням амортизаційних відрахувань на основні засоби. Нарахування суми амортизації

залежить від виду основних засобів (машини, обладнання, транспортні засоби та ін.), придбані або безкоштовно отримані, терміну користування, періоду понесених витрат на капітальні інвестиції та ін.

Крім розрахованої суми амортизаційних відрахувань в Англії дозволяється списувати витрати на капітальні інвестиції у перший рік придбання основних засобів (щорічна інвестиційна допомога) у сумі, що встановлюється урядом. Максимальний розмір списання таких витрат становить з квітня 2008 року по березень 2010 року – 50 тис. ф.с., з квітня 2010 року по березень 2012 року – 100 тис. ф.с., з квітня 2012 року – 25 тис. ф.с. Згідно із Законом про фінанси (2008 року) витрати капітального характеру розглядаються в режимі амортизаційних відрахувань з необхідністю ведення інвестиційного обліку та розрахунком суми амортизації [3].

Річна сума амортизації, що може бути врахована при розрахунку суми оподаткованого прибутку, залежить від щорічної суми інвестиційної допомоги (AIA – annual investment allowance), розрахунку амортизації на активи, що придбані у поточному році (FYA – first year allowance) та розрахунку амортизації на активи, що були придбані у попередні роки (WDA – written down allowance). Норми амортизації на необоротні активи наведено у табл. 1.

Наприклад, фізична особа займається індивідуальною трудовою діяльністю, і згідно з рахунками за період з 6 квітня 2010 року по 5 квітня 2011 року було витрачено на придбання нової електричної та опалювальної системи для власного магазину коштів на суму 110 тис. фунтів стерлінгів (без ПДВ). Підприємець має право на списання в якості амортизаційних відрахувань щорічну інвестиційну допомогу у поточному році в сумі 100 тис. фунтів стерлінгів і на залишок 10 тис. фунтів стерлінгів нарахувати суму амортизації в розмірі 10% (10 тис. фунтів стерлінгів * 10% = 1 тис. фунтів стерлінгів). Залишкова вартість опалювальної системи, яка може бути амортизована у наступних періодах становить 9 тис. фунтів стерлінгів.

Якщо підприємець придбав кілька видів основних засобів, до яких застосовуються різні норми амортизації, необхідно здійснити розрахунки та виділити в окремі групи придбані засоби для розрахунку річної суми амортизації. Наприклад, підприємець за період з 6 квітня 2010 року по 5 квітня 2011 року має рахунки на суму 60 тис. фунтів стерлінгів за нову електричну опалювальну систему для ведення бізнесу та на суму 70 тис. фунтів стерлінгів за придбане устаткування

Таблиця 1. Амортизаційні відрахування на необоротні активи у 2010–2011 роках [3]

	2010 рік	2011 рік
Перший рік придбання необоротних активів – щорічна інвестиційна допомога (AIA) – максимум 100000 фунтів стерлінгів	100%	100%
Перший рік придбання необоротних активів (вище 100000 фунтів стерлінгів) (FYA)	20%	18%
Норма амортизації на активи, придбані у попередні роки (WDA)*		
– основна ставка (на машини і обладнання, автомобілі з рівнем викидів CO ₂ від 110 г/км до 160 г/км)	20%	18%
– спеціальна ставка (автомобілі з рівнем викидів CO ₂ понад 160 г/км, довговічні активи з строком корисної служби понад 25 років)	10%	8%

ня і новий фургон з рівнем викидів CO₂ 135 г/км. У поточному році він може списати суму щорічної інвестиційної допомоги 100 тис. фунтів стерлінгів, яка може бути поділена таким чином: повне списання в якості амортизаційних відрахувань нової електричної опалювальної системи у сумі 60 тис. фунтів стерлінгів (вигідніше одразу списати вартість обладнання на амортизацію, оскільки у наступних періодах дозволяється списання її вартості у розмірі 10% щорічно) і часткове списання амортизаційних відрахувань на придбання устаткування і фургона у сумі 40 тис. фунтів стерлінгів (у наступних періодах дозволяється списання амортизації у розмірі 20% щорічно). На залишок суми придбаного обладнання 30 тис. фунтів стерлінгів у поточному році нараховується сума амортизації у розмірі 20% і становить 6 тис. фунтів стерлінгів. Отже, залишкова вартість устаткування і фургона, яка може бути амортизована у наступних періодах, становить 24 тис. фунтів стерлінгів [3].

У кінці звітної періоду підприємець або компанія здійснює послідовні розрахунки з визначення суми амортизації: визначає залишкову вартість основних засобів, придбаних у минулих роках, додає суму нових капітальних витрат за мінусом щорічної інвестиційної допомоги, віднімає будь-які надходження за основні засоби, які було реалізовано або ліквідовано у звітному періоді. Якщо після проведених розрахунків залишкова вартість основних засобів (незалежно від виду основних засобів) становить менше 1 тис. фунтів стерлінгів, підприємець або компанія має право на списання залишкової вартості в звітному періоді на амортизаційні відрахування незалежно від норми амортизації, яка застосовується до основних засобів (10% або 20%).

Після розрахунку суми амортизаційних відрахувань необхідно розрахувати суму оподаткованого прибутку та суму податку на прибуток. Прибуток компанії, який оподатковується на пільгових умовах, в Англії розраховується за особливою схемою, включаючи до складу оподаткованого доходу інвестиційний дохід (franked investment income) [4]. Такий підхід застосовується з метою уникнення подвійного оподаткування, і в разі оподаткування отриманого доходу від інвестицій податком на прибуток компанії-одержувачі дивідендів та інших виплат звільняються від будь-яких податків та утримань з цієї суми незалежно від проходження суми через будь-яку кількість інших компаній.

При розрахунку податку на прибуток враховуються дві законодавчо встановлені межі оподаткування прибутку – 300 тис. і 1500 тис. фунтів стерлінгів. Якщо річна сума прибутку становить менше 300 тис. фунтів стерлінгів, компанія від-

носиться до категорії малих і підлягає оподаткуванню за пільговою ставкою 20% (до квітня 2011 року – 21%), у разі отримання річного прибутку більше 1500 тис. фунтів стерлінгів, ставка податку на прибуток становить 28–30% (з квітня 2011 року до квітня 2014 року зменшується по 1% кожного року до досягнення 23%) [5]. У разі отримання прибутку між значеннями 300 тис. і 1500 тис. фунтів стерлінгів, сума податку, розрахованого за ставкою 27% (до квітня 2011 року 28%), зменшується на суму граничної знижки, розрахованої за формулою:

$$\text{Сума граничної знижки} = (M - P) * I / P * F,$$

де M – верхній максимум;

P – прибуток, розрахований з урахуванням інвестиційного доходу (franked investment income);

I – базовий прибуток, тобто дохід та приріст, що оподатковується корпоративним податком;

F – коефіцієнт граничної знижки (значення 10/400 або 7/400 залежно від року застосування).

Дія знижки означає, що ставка податку на прибуток, який знаходиться у межах між 300 тис. фунтів стерлінгів і 1500 тис. фунтів стерлінгів, поступово підвищується до більш високої ставки залежно від суми оподаткованого прибутку.

Наведемо у табл. 2 зміни податкової ставки та складові (множник та дільник) для визначення коефіцієнту граничної знижки.

У разі отримання прибутку в сумі до 300 тис. фунтів стерлінгів, розрахунок податку на прибуток не викликає труднощів і сума прибутку оподатковується за ставкою 20%. Розрахунок сплати податку на прибуток для невеликої компанії з прибутком більше 300 тис. фунтів стерлінгів здійснюється з урахуванням розрахованої граничної знижки. Наприклад, у компанії на кінець року (31 березня) після вирахування суми амортизаційних відрахувань оподатковуваний прибуток становить 600 тис. фунтів стерлінгів. У 2010 році ставка податку на прибуток для таких компаній становить 28%. Сума податку на прибуток за звітний рік становитиме 168 тис. фунтів стерлінгів (600 тис. фунтів стерлінгів * 28%). Однак для компаній з таким прибутком (в межах від 300 тис. і 1,5 млн. фунтів стерлінгів) застосовується гранична знижка, яка дозволяє зменшити суму податку на прибуток. Сума граничної знижки, розрахованої за формулою, становить:

$$(1500000 \text{ фунтів стерлінгів} - 600000 \text{ фунтів стерлінгів}) * 7 / 400 = 15750 \text{ фунтів стерлінгів}$$

Отже, компанія за результатами звітної року має заборгованість з податку на прибуток у сумі 152250 фунтів стерлінгів (168000 – 15750).

Таблиця 2. Податкові ставки та складові коефіцієнту граничної знижки [6]

Оподатковуваний прибуток, фунтів стерлінгів	Податкова ставка 2010, %	Податкова ставка 2011, %	Податкова ставка 2012, %	Маргінальний дільник (divider)	Маргінальний множник 2010	Маргінальний множник 2011	Маргінальний множник 2012
0–300.000	21	20	20	0	0	0	0
300001–1500000	28	27	26	400	10	7	7
1500000 +	30	28	28	0	0	0	0

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Доходи, отримані з різних джерел (від основної діяльності, приросту капіталу, оренди, банківських операцій), враховуються в загальну суму доходу за звітний період для обчислення оподаткованого прибутку та суми податку на прибуток. Однак підприємець може з'ясувати, що деякі види діяльності принесли прибуток, а деякі – збиток, і в цілому вся діяльність принесла підприємцю збитки за результатами звітнього року. Такі збитки враховуються при розрахунку податкових зобов'язань у наступних податкових періодах. Наприклад, у фінансовому році, що закінчився 31 березня 2009 року, було отримано збитки у сумі 10 тис. фунтів стерлінгів, а за результатами 2010 року отримано прибуток у сумі 55 тис. фунтів стерлінгів, то сума податкового зобов'язання з податку на прибуток становитиме 45 тис. фунтів стерлінгів. Однак якщо у 2010 році також було отримано збиток у сумі 5 тис. фунтів стерлінгів, він додається до збитків попереднього року (10 тис. + 5 тис.) та зменшить суму податкового зобов'язання у наступних роках.

Мале підприємство має в обов'язковому порядку зареєструватися платником ПДВ у разі перевищення річного обороту 73 тис. фунтів стерлінгів протягом року (до квітня 2011 року 70 тис. фунтів стерлінгів) або зробити це в добровільному порядку. В Англії існує три ставки ПДВ: загальна –

20% (до січня 2011 року становила 17,5%), знижена – 5% та нульова [7]. Знижена ставка застосовується на електроенергію, газ, тверде та пічне паливо для побутових та житлових приміщень, енергозберігаючі матеріали, опалювальні системи, товари для перевезення дітей автотранспортом, ремонтні послуги житлових будинків. Нульова ставка ПДВ застосовується на послуги та товари благодійних організацій та організацій інвалідів, деякі види будівельних послуг, друковані засоби масової інформації (книги, журнали, газети, брошури, листівки), дитячий одяг та взуття.

З 2002 року для суб'єктів малого підприємництва в Англії було запроваджено спрощений механізм обчислення суми ПДВ. З метою зниження затрат часу для вирахування суми податкового зобов'язання і податкового кредиту за рахунками-фактурами малі підприємства можуть сплачувати певний відсоток від річного бруто-обороту, який залежить від виду діяльності. Фіксовані ставки ПДВ залежно від категорії бізнесу станом на 4 січня 2011 року наведено в табл. 3.

За такою схемою дозволяється сплачувати ПДВ підприємствам, в яких річний оподатковуваний оборот (без ПДВ) не перевищує 150 тис. фунтів стерлінгів і річний сумарний оборот (з урахуванням ПДВ) не більше 187,5 тис. фунтів стерлінгів. Малі підприємства, а також підприємства, в яких

Таблиця 3. Фіксовані ставки ПДВ залежно від категорії бізнесу [8]

Категорія бізнесу	Ставки ПДВ
Послуги бухгалтера та ведення бухгалтерського обліку. Послуги архітектора або інженера-будівельника. Комп'ютерні і ІТ-консультування або обробка даних. Юридичні послуги	14,5
Фінансові послуги	13,5
Кіно, радіо, телебачення або відеопродукція. Перукарня або інші послуги салонів краси. Секретарські послуги	13
Послуги громадського харчування, включаючи ресторани і приготування їжі на винос	12,5
Агентство нерухомості або послуги з управління майном. Послуги пральні або хімчистки	12
Рекламні послуги, послуги фотосалонів. Сільськогосподарські послуги, ветеринарія. Видавництво, соціальна робота	11
Послуги з ремонту комп'ютерів. Виробництво готових металевих виробів. Послуги туристичних агентств	10,5
Ремонт речей особистого або домашнього вжитку. Транспортні послуги (вкл. таксі), послуги кур'єрів, вантажників	10
Виробництво пряжі, текстильних виробів і одягу. Виробництво їжі, упаковка	9
Друкарські послуги. Ремонт автомобілів. Спорт та відпочинок	8,5
Роздрібна торгівля фармацевтичними препаратами, медичними товарами, косметикою. Оптова торгівля сільськогосподарською продукцією	8
Оптова торгівля продуктами харчування. Роздрібна торгівля жіночим та чоловічим одягом та взуттям	7,5
Роздрібна торгівля транспортними засобами або паливом. Сільське господарство.	6,5
Послуги поштових відділень	5
Роздрібна торгівля продуктами харчування, кондитерськими, тютюновими виробами, газетами та дитячим одягом	4

річний оподатковуваний оборот не перевищує 1,6 млн. фунтів стерлінгів (без ПДВ), можуть застосовувати касовий метод обліку ПДВ.

Самозайняті особи замість податку на прибуток з власних доходів сплачують прибутковий податок у розмірі 20% із доходів, що не перевищують 37,4 тис. фунтів стерлінгів (з квітня 2011 року – 35 тис. фунтів стерлінгів) і 40% з доходів вище 37,4 тис. фунтів стерлінгів (35 тис. фунтів стерлінгів). Також самозайняті особи мають зареєструватися платниками ПДВ у разі перевищення річного обороту 73 тис. фунтів стерлінгів та сплачувати податок на загальних підставах або у вигляді відсотку від річного обороту.

Як малі підприємства, так і самозайняті особи сплачують внески національного страхування, ставки якого залежать від розміру отриманого доходу та платника податку (роботодавці за своїх працівників або самозайняті особи). В Англії існує чотири класи ставок національного страхування: [9]

– Клас 1 – внески сплачують працівники і роботодавці у відсотках від заробітної плати (основний внесок сплачується працівником, вторинний – роботодавцем);

– Клас 1А – спеціальний тариф сплачує роботодавець у разі отримання працівником певних переваг на роботі;

– Клас 2 – обов'язкова ставка, що виплачується за наймом. Від сплати внеску звільняються особи з доходами нижче встановленої межі;

– Клас 3 – добровільні внески працівників і роботодавців;

– Клас 4 – сплачують особи, що займаються індивідуальною трудовою діяльністю.

Самозайняті особи та члени партнерств сплачують внески національного страхування за ставками 4 класу: доходи від усіх видів діяльності в межах від 7225 до 42475 фунтів стерлінгів на рік оподатковуються за ставкою 9%, а доходи, що перевищують 42475 фунтів стерлінгів на рік, – 2% (ставки 2011–2012 року). З доходу найманих працівників сплачуються внески національного страхування за ставками 2 класу: утримується 2,50 фунтів стерлінгів на тиждень із заробітної плати, що перевищує 5315 фунтів стерлінгів на рік (ставки 2011–2012 року).

Особи, які здійснюють діяльність у формі ТОВ, зобов'язані сплачувати внески за 1 класом на власні доходи (основний внесок) та за найманих працівників (вторинний внесок). Основний внесок становить 12% на доходи від 102 до 817 фунтів стерлінгів на тиждень, і 2% на доходи, що перевищує 817 фунтів стерлінгів на тиждень (ставки 2011–2012 року). Вторинний внесок сплачують роботодавці за найманих працівників у розмірі 13,8% на доходи вище 102 фунтів стерлінгів на тиждень. Страхові внески сплачуються до 19-го числа кожного місяця, однак якщо сума платежів незначна, то можливе поквартальне перерахування внесків національного страхування.

У разі найму працівників необхідно вести окремий облік витрат на оплату праці і заповнювати форму SA103S (якщо витрати на оплату праці становили менше 70 тис. фунтів

стерлінгів на кожного працівника) або форму SA103F (якщо витрати на оплату праці становили більше 70 тис. фунтів стерлінгів на кожного працівника).

Гербовий збір сплачують малі підприємства в разі придбання нерухомого майна, операцій з передачі землі, орендних операцій та придбання цінних паперів. Придбання нежитлових приміщень оподатковується за ставками від 1 до 4% залежно від вартості будівлі. Багато малих підприємств орендують приміщення для ведення бізнесу та укладають договори оренди, до яких застосовуються умови оподаткування гербовим збором.

У період світової фінансової кризи в Англії впроваджувалися додаткові заходи стимулювання розвитку суб'єктів малого підприємництва шляхом надання додаткових переваг у разі розширення діяльності та понесення витрат на науково-дослідні роботи. Саме в цей період (2008–2009 роки) встановлено додаткову щорічну інвестиційну надбавку на придбання машин і обладнання (50–100 тис. фунтів стерлінгів) та можливість додаткового списання витрат від 10% до 100% залежно від виду обладнання (будівлі, транспортні засоби та ін.) та мети їх використання (розширення діяльності, придбання виробничих приміщень і устаткування, обладнання для екологічних цілей). З 2002 року запроваджено спрощений режим розрахунку суми ПДВ для малих підприємств у вигляді відсотку від річного обороту. З 2000 року запроваджено пільги у вигляді податкових знижок на витрати, пов'язані з науково-дослідними та конструкторськими роботами для заохочення підприємств до наукових досліджень і розробок у сумі 150%, однак в період світової фінансової кризи збільшено відсоток врахування витрат у суму податкових знижок до 175% (2008–2009 роки) [10].

Висновки

Одним із напрямів державного регулювання малого бізнесу є запровадження особливих спрощених механізмів ведення обліку, складання звітності та розрахунку і сплати податків. На організацію системи обліку, оподаткування і звітності впливає велика кількість факторів, різноманітних форм, методів та механізмів її формування в різних країнах, що зумовлює неможливість застосування системи конкретної країни або окремих її елементів в практиці іншої країни.

Проведений аналіз системи обліку, оподаткування та звітності в Англії свідчить, що хоча в Англії не запроваджено спеціального режиму оподаткування суб'єктів малого підприємництва, однак існує цілий ряд пільг та податкових стимулів, основними з яких є прогресивне оподаткування прибутку, спрощені вимоги до ведення обліку, розрахунку податків та складання податкової і фінансової звітності, які стимулюють розвиток малого бізнесу та є ефективними в разі проведення цілеспрямованої політики в області регулювання даного сектору економіки як в стабільних економічних умовах, так і в умовах подолання наслідків світової фінансової кризи.

Література

1. Set up a simple profit and loss account for your business [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.businesslink.gov.uk/bdotg/action/detail?itemid>
2. Introduction to Corporation Tax [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hmrc.gov.uk/ct/getting-started/intro.htm>
3. Capital allowances on plant and machinery [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.businesslink.gov.uk/bdotg/action/detail?itemid>
4. CTM03600 – Corporation Tax: small companies: definition of profits [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hmrc.gov.uk/manuals/ctmanual/ctm03600.htm>
5. Corporation Tax – overview for UK businesses [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bytestart.co.uk/content/taxlegal/9_6/index.shtml
6. How Your Corporation Tax is Calculated [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.figurewizard.com/article.php/How_Your_Corporation_Tax_is_Calculated
7. VAT rates explained: standard, reduced, zero, exempt [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hmrc.gov.uk/vat/forms-rates/rates/rates.htm>
8. Flat Rate Scheme for VAT [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hmrc.gov.uk/vat/start/schemes/flat-rate.htm#5>
9. Guide to National Insurance and NICs for small businesses [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bytestart.co.uk/content/taxlegal/9_6/index.shtml
10. Worldwide fiscal stimulus – tax policy plays a major role [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eyi.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-fiscal-stimulus>

Н.П. СКРИГУН,
к.е.н., доцент, Національний університет харчових технологій,
К.Ю. СЕМЕНЕНКО,
асистент, Національний університет харчових технологій,
Т.В. ГАВРИЛОВА,
к.е.н., доцент, Національний університет харчових технологій

Визначення оптимальної ціни товару з урахуванням найбільш значимих чинників

Розглянуто метод формування оптимальної ціни товару. Визначено чинники впливу при визначенні оптимальної ціни, а також групи параметрів, за якими доцільно порівнювати досліджувану продукцію з конкурентами на різних рівнях сфери обігу.

Ключові слова: ціна, попит, витрати, оптимальна ціна, чинники ціноутворення, коефіцієнт подібності.

Рассмотрен метод формирования оптимальной цены товара. Определены факторы влияния при определении оптимальной цены, а также группы параметров, по которым целесообразно сравнивать исследуемую продукцию с конкурентами на разных уровнях сферы обращения.

Ключевые слова: цена, спрос, затраты, оптимальная цена, факторы ценообразования, коэффициент соответствия.

Was considered the determination method of optimum cost of commodity. Certainly factors of influence at determination of optimum price, and also groups of parameters after which it is expedient to compare the probed products to the competitors on the different levels of sphere of appeal.

Keywords: price, demand, cost, optimal price, factors of pricing, coefficient of similarity.

Постановка проблеми. Ціна є одним з елементів управління ринковим механізмом господарювання і відображає

закономірності розвитку економіки і кон'юнктури товарного ринку. Одночасно ціна – важливий показник для кожного конкретного підприємства, оскільки безпосередньо впливає на розмір його прибутку, фінансову стійкість, що набуває особливого значення в період економічної нестабільності та значних коливань споживчого попиту. Саме тому спеціалісти підприємств мають володіти актуальною інформацією як відносно ринку, так і відносно споживачів, що сприятиме прийняттю економічно обґрунтованих цінових рішень і, у свою чергу, буде знаходити своє відображення в оптимальності встановлюваних цін, а отже підвищить ефективність цінової політики підприємства загалом.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Вирішення проблеми формування оптимальної ціни є актуальним з моменту зародження товарних відносин і залишається актуальним до сьогодні, але комплексні підходи, які можна було наочно представити і використати в практиці управління ціновою політикою підприємства, почали з'являтися нещодавно. Загалом багато вітчизняних і зарубіжних вчених працювали і працюють над удосконаленням методів та підходів формування оптимальної ціни, зокрема: Є.В. Гмурман, А.О. Длігач, М.М. Павлишенко, А.Н. Цацулін, Л.О. Шкварчук, Н.Г. Ушакова, Е.А. Уткін та інші. Попри наявність великої кількості теоретичних напрацювань у сфері формування ефективної цінової політики і оптимальності ціноутворення